

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11S/85/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3018200255
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Dluhoš, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3018200255.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne predsedom senátu JUDr. Rastislavom Dluhošom, PhD., v právnej veci žalobcu: G. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX D. XXX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica, so sídlom Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. L. XXXXX/XXXX zo dňa 30.07.2018, o sťažnosti žalobcu proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/85/2018-13 zo dňa 25.10.2018, takto

rozhodol:

Sťažnosť žalobcu **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Dňa 10.08.2018 bola Krajskému súdu v Trenčíne (ďalej aj „správny súd“) doručená žaloba, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. L. XXXXX/XXXX zo dňa 30.07.2018, nepriznávajúceho mu nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu. Namietal, že rozhodnutie žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, je nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov a ustálený skutkový stav je v rozpore s administratívnymi spismi.

2. Výzvou zo dňa 17.08.2018 bol žalobca správnym súdom vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku zo správnej žaloby. Súdny poplatok bol vyrubený podľa položky 10 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zákonu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) v spojení s ustanovením § 6 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v sume 70 Eur v lehote 10 dní od doručenia výzvy pod následkom zastavenia konania v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., ak poplatok nebude v určenej dobe zaplatený. Predmetná výzva bola žalobcovi doručená dňa 23.08.2018. Žalobca súdny poplatok v určenej lehote, ktorá uplynula dňom 03.09.2018, nezaplatil.

3. Dňa 20.09.2018 bolo správne súdu doručené podanie žalobcu zo dňa 17.09.2018, podané na poštovú prepravu dňa 18.09.2018, v ktorom žalobca s poukazom na konania vedené pred správnym súdom pod sp. zn. 11S 60/2018 a sp. zn. 11S 53/2018, v ktorých bol oslobodený od súdnych poplatkov, požiadal pre prípad nepredĺženia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku o oslobodenie od súdnych poplatkov, nakoľko sa jeho sociálna situácia medzičasom zásadne nezmenila a stále je považovaný za osobu v materiálnej núdzi aj Centrom právnej pomoci. Žalobca tiež uviedol, že v predmetnej veci požiadal dňa 03.08.2018 Centrum právnej pomoci o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, a preto žiada o predĺženie lehoty na zaplatenie súdneho poplatku do rozhodnutia Centra o uvedenej žiadosti.

4. Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 11S/85/2018-13 zo dňa 25.10.2018, konajúc vyšším súdnym úradníkom, zastavil konanie o správnej žalobe. V odôvodnení poukázal na to, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku bola žalobcovi doručená dňa 23.08.2018, súdny poplatok mal byť ním uhradený najneskôr dňa 03.09.2018. Žalobca súdny poplatok napriek výzve súdu v určenej lehote nezaplatil.

Rovnako pokiaľ ide o návrh žalobcu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov zo dňa 17.09.2018, doručený súdu dňa 20.09.2018, tento návrh nebol podaný do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku, t.j. do dňa 03.09.2018, ale bol podaný na poštovú prepravu až dňa 18.09.2018. Na základe uvedených skutočností správny súd konanie v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 71/1992 Zb. zastavil, keďže žalobca nezaplatil súdny poplatok splatný podaním žaloby napriek výzve súdu v určenej lehote, ani nepodal návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku. Správny súd v uznesení č.k. 11S/85/2018-13 zo dňa 25.10.2018 súčasne pripomenul, že s poukazom na výrok o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku už nerozhodoval o návrhu žalobcu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, keďže tento návrh nebol podaný do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku. Pokiaľ ide o žiadosť žalobcu o predĺženie lehoty na zaplatenie súdneho poplatku do rozhodnutia Centra z dôvodu, že žalobca požiadal dňa 03.08.2018 o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, poukázal správny súd na to, že ustanovenie § 71 ods. 2 Správneho súdneho poriadku sa vzťahuje na plynutie lehoty, resp. spočítavanie lehoty na podanie žaloby na správny súd, ktorú má žalobca zachovanú a toto ustanovenie s lehotou na zaplatenie súdneho poplatku nesúvisí.

5. Proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/85/2018-13 zo dňa 25.10.2018, vydanému vyšším súdnym úradníkom, podal žalobca včas sťažnosť, označiac postup správneho súdu za prepiaty formalizmus. Príslušné zákonné ustanovenia boli podľa žalobcu vyšším súdnym úradníkom správneho súdu aplikované spôsobom obmedzujúcim realizáciu práva žalobcu na prístup k súdu. Pripomenul, že pred vydaním sťažnosťou napadnutého uznesenia mal správny súd k dispozícii žiadosť žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne aj žiadosť o predĺženie lehoty na zaplatenie súdneho poplatku s oznámením o tom, že žalobca v súvislosti s predmetným konaním požiadal Centrum právnej pomoci o priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci, čomu bolo vyhovené rozhodnutím zo dňa 01.10.2018 sp. zn. KaZA25246/2018, ktorým sa žalobcovi priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 11S/85/2018. Priznaním nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa osobitného predpisu je žalobca oslobodený od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb.

6. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca považuje napadnuté uznesenie správneho súdu za vydané predčasne. Vyjadril názor, že lehota na zaplatenie súdneho poplatku nie je lehotou sankčnou a teda rozhodnutiu o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov nebráni žiadna zákonná prekážka. Lipnutie na dikcii zákona „do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku“ predstavuje formalizmus odporujúci zásadám spravodlivosti. Poukázal na to, že orgánom verejnej moci a predovšetkým súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický prístup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchyliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov (I. ÚS 87/2014). Podľa žalobcu právny poriadok Slovenskej republiky nevyklučuje možnosť, aby správny súd vecne rozhodol o podaniach žalobcu, hoci tieto boli súdu doručené po uplynutí lehoty určenej na zaplatenie súdneho poplatku, avšak v čase pred rozhodnutím o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Ide tu o situáciu umožňujúcu dva výkladové prístupy k interpretácii príslušných ustanovení zákona, z ktorých jeden zabezpečuje širší rozsah práva na prístup k súdu pre žalobcu a preto má prednosť pred formalistickým výkladom.

7. Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním žaloby, návrhu, odvolania, žaloby na obnovu konania, dovolania, kasačnej sťažnosti alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom žalobca alebo navrhovateľ, odvolateľ, ten, kto podal žalobu na obnovu konania, dovolateľ a ten, kto podal kasačnú sťažnosť.

8. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

9. Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak
a) už začal konať vo veci samej,

b) došlo k rozšíreniu žaloby, rozšíreniu návrhu, k podaniu vzájomnej žaloby alebo vzájomného návrhu v tej istej veci po tom, ako začal konať vo veci samej,
c) žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona,
d) vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia,
e) do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol podaný návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorému súd vyhovel; ak súd návrhu vyhovie len sčasti, vyzve poplatníka na zaplatenie súdneho poplatku v takom rozsahu, ktorého sa oslobodenie netýka.

10. Podľa § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2. Prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku aj vtedy, ak bolo konanie prerušené podľa osobitného predpisu a správca v ňom pokračuje namiesto poplatníka.

11. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie vo veciach poplatkov sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku okrem § 357 písm. a).

12. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. v sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemožno namietať skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku.

13. Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník vrátane rozhodovania o zastavení konania. Sudca v konaní koná a rozhoduje o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka. Ak sa sťažnosti vyhovie v plnom rozsahu, rozhodnutie nemusí obsahovať odôvodnenie.

14. Podľa § 159 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) o sťažnosti rozhodne správny súd, ktorý napadnuté uznesenie vydal.

15. Podľa § 159 ods. 2 SSP ak bolo napadnuté uznesenie vydané vo veci, v ktorej koná a rozhoduje senát správneho súdu, rozhodne o sťažnosti predseda senátu. Ak bolo napadnuté uznesenie vydané vo veci, v ktorej koná a rozhoduje sudca, rozhodne o sťažnosti sudca.

16. Podľa § 161 ods. 1 SSP ak nie je sťažnosť dôvodná, správny súd sťažnosť zamietne.

17. Podľa § 161 ods. 2 SSP ak je sťažnosť dôvodná, správny súd napadnuté uznesenie zruší alebo zmení; v prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom správneho súdu.

18. Podľa § 162 SSP proti rozhodnutiu o sťažnosti nie je prípustný opravný prostriedok.

19. Preskúmaním veci dospel predseda senátu správneho súdu k názoru, že sťažnosť žalobcu nie je dôvodná. K namietanému formalistickému prístupu, ktorý podľa žalobcu mal zvoliť vyšší súdny úradník pri vyhodnotení okolností a časových súvislostí týkajúcich sa poplatkovej povinnosti žalobcu a jeho oneskorenej žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku, je potrebné uviesť, že prísnejší procesný postup rezultujúci rozhodnutím o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku zvolil sám zákonodarca jednou z ostatných novelizácií zákona o súdnych poplatkoch. Do 30.06.2017 platil právny stav, kedy súd konanie nezastavil, hoci súdny poplatok bol zaplatený po lehote určenej na jeho zaplatenie. Dokonca bolo možné súdny poplatok zaplatiť ešte aj v rámci lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Zákon o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 01.07.2017 s uvedenými benefitmi v prospech poplatníka už výslovne nepočíta. Z konštrukcie právnej normy ustanovenia § 10 zákona č. 71/1992 Zb. zreteľne vyplýva, že súd nemá priestor na zmierňovanie tvrdostí zákona v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Cieľom zmeny právnej úpravy bolo dať väčší dôraz na funkciu súdneho poplatku v smere zvýšenia zodpovednosti poplatníkov v ich prístupe k nimi iniciovanému súdnemu konaniu. Zvýrazňuje sa tak preventívna funkcia súdneho poplatku sledujúca predchádzanie šikanóznym žalobám, resp. vedeniu tzv. akademických sporov bez potenciálu reálneho dopadu prípadného v prospech žalobcu znejúceho výsledku súdneho konania na subjektívne práva žalobcu prejavujúceho sa zlepšením jeho právnej pozície.

20. Správny súd tiež ako obiter dictum poukazuje na to, že žalobca je v ostatných rokoch pravidelným účastníkom súdnych konaní v rámci správneho súdnictva pred viacerými správnymi súdmi Slovenskej republiky (len pred Krajským súdom v Trenčíne ide o skoršie konania evidované pod sp. zn. 11S/185/2016, 11S/194/2016, 11S/33/2017, 11S/34/2017, 11S/37/2017, 11S/151/2017, 11S/53/2018, 11S/59/2018, 11S/60/2018, 11S/69/2018, 13S/31/2016, 13S/32/2016, 13S/34/2016, 13S/35/2016, 13S/37/2016) a v čase podávania správnej žaloby bol preto veľmi dobre uzrozumený s procesným postupom pri súdnom prieskume rozhodnutí orgánov verejnej správy, imanentnou súčasťou ktorého je v jeho úvodných štádiách tiež splnenie si poplatkovej povinnosti poplatníka, t.j. osoby, ktorá správnu žalobu podáva. Podľa názoru správneho súdu nič nebránilo žalobcovi, ktorý sa rokmi praxe vypracoval na písomným prejavom zdatného účastníka konaní pred správnymi súdmi, aby priamo v správnej žalobe požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku, keď tak dokázal urobiť už mnohokrát v iných konaniach. Žalobcu vzhľadom na jeho doterajšie aktivity nemožno vnímať ako subjekt nedisponujúci dostatočnými znalosťami či osobnými skúsenosťami s fungovaním procesu podľa Správneho súdneho poriadku. V jeho prípade teda nejde o osobu, ktorá by sa mohla brániť tvrdením o nedostatočnej znalosti notorickej súčasti konania pred súdom, akou je povinnosť zaplatať súdneho poplatku.

21. Na doplnenie už napísaného správny súd uvádza, že preskúmaním žalobcovej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a súvisiacich úkonov je zrejmé, že nebola sprevádzaná žiadosťou o odpustenie zmeškania lehoty, spolu s označením dôvodov, ktoré žalobcovi bránili zaplatiť súdny poplatok alebo požiadať o oslobodenie od jeho zaplatať v rámci 10-dňovej lehoty určenej mu súdom na zaplatať súdneho poplatku.

22. S poukazom na uvedené správny súd ako nedôvodnú zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/85/2018-13 zo dňa 25.10.2018, ktorým bolo pre nezaplatať súdneho poplatku zastavené konanie o jeho správnej žalobe.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.